

15.02.2022

לכבוד:

יחידת רשם העמותות והחל"צ  
רשות התאגידים

משרד המשפטים

התייחסות אל הליכי פיקוח ואכיפה ביחידת רשם העמותות והחל"צ

אנו, איגוד העורכים - איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר 580498657), צילילים - איגוד המוזיקאים והמוזיקאיות (ע"ר 580708006) ואיגוד המפיקים לקולנוע וטלוויזיה (ע"ר 580004133) פונים אליכם בפניה זו שלהלן:

אנו מברכים על מהלך חיובי נוסף זה של יחידת רשם העמותות והחל"צ. תקופה ארוכה ניתן לראות שיפור בשירות והגדלת השקיפות והתקשורת עם הציבור ביחידה, והשימוש הגדל בדיווחים אלקטרוניים עוזר להוריד את הנטל הרגולטורי. כל הכבוד.

נדגיש את הנקודות הבאות הדורשות תיקון לפי חלוקת הנושאים שהציגה היחידה בקול הקורא:

א. היקף וסוג סמכויות הפיקוח הנתונות ליחידת רשם העמותות והחל"צ.

יש להבהיר את היקף וסוג סמכויות הפיקוח הנתונות ליחידת רשם העמותות. הן אינן מופיעות באתר משרד המשפטים ולכן קשה להתייחס לסעיף זה בצורה נאותה.

הבעיה העיקרית היא כי פעולות האכיפה הנעשות אינן מדווחות לציבור. שקיפות של מידע זה תדרבן את עובדי יחידת רשם העמותות לפעול מהר יותר ובצורה טובה יותר, ושליחה של הדו"ח השנתי בנושא פעולות אכיפה לכל העמותות וחברי הוועדים המנהלים תרתיע משימוש לרעה בעמותות והתנהלות לא תקינה וחשוב לא פחות - תגביר את אמינות היחידה ומעמדה בקרב הציבור.

מומלץ לדווח בסוף כל שנה לציבור על:

- a. פעולות אכיפה שנעשו
- b. תביעות אותן מנהלת יחידת רשם העמותות
- c. פסקי דין שהתקבלו
- d. אילו תלונות התקבלו ביחידה ובאילו נושאים
- e. זמן טיפול ממוצע בתלונה
- f. ביקורות עומק שנערכו ותוצאותיהן

ב. אופן הפעלת סמכויות הפיקוח והאכיפה על ידי יחידת רשם העמותות והחל"צ.

מסמך "מדיניות טיפול בפניות הציבור בעניינן של עמותות וחברות לתועלת הציבור" שפורסם ב 31.12.20 מבהיר כי יחידת רשם העמותות חוטאת לתפקידה. בכך שהיחידה אינה מעדכנת

את המתלונן האם תלונתו נקראה, האם נעשה בירור והאם היחידה פעלה לתיקון הליקוי, היא אומרת לאזרחי המדינה כי הם אינם חשובים בעיניה.

נוהל, או יותר נכון, חוסר נוהל זה, מאפשר תאורטית לעובדי יחידת רשם העמותות לזרוק תלונות לפח, לעשות אכיפה בררנית לפי מצב רוחם ולמעשה מסיר אחריות מצד היחידה. אם היחידה אינה אחראית, לשם מה היא קיימת?

כגופים שהגישו תלונות בשנים האחרונות על עמותות שפגעו פגיעה אנושה ביוצרים וביצירה, אנו אומרים חד משמעית - ההתנערות של היחידה מדיווח למתלוננים מאפשרת לפשעים להתנהל באין מפריע ומקדמת שחיתות. כאשר היחידה לא אחראית והציבור אינו יכול לפקח עליה, אין ליחידה משמעות.

מעבר לכך, הבחירה לעשות אכיפה תחת תמה מסוימת, כמו עמותות לעזרת ניצולי שואה, היא פופוליסטית ונדה לפי הלך הרוח ההפכפך של הציבור והפוליטיקאים. לעומת זאת, תהליך מסודר ומתועד של מענה לתלונות ועידוד הציבור להתלונן, משרת את הציבור אלפי מונים מיוזמות עונתיות.

חשוב לנו להדגיש - **אי טיפול המשרד בתלונות גורם לכך שבעלי תפקידים מושחתים בעמותות פועלים ללא עונש** ואף עוברים לעמותות אחרות ומשאירים את העמותות שהשחיתו להתמודד עם הבעיות. אם אזרח מתלונן ולא מקבל מענה ואין לו את היכולת לפקח על פעילות היחידה על תלונתו, הדמוקרטיה שבורה.

ג. התאמת סמכויות הפיקוח והאכיפה הנתונות ליחידה, לגופים שלא לכוונת רווח.

איננו יכולים להתייחס לסעיף זה בלי לקבל לידינו את סמכויות הפיקוח והאכיפה של היחידה.

ד. סוגיות אחרות הנוגעות לסמכויות הפיקוח והאכיפה הנתונות ליחידה.

אלה המלצותינו:

a. שליחת מידע על העמותה לחברי הוועד - פעמים רבות עמותה מנוהלת בידי מספר מצומצם של אנשים וחברי הוועד מקבלים מידע סלקטיבי מאנשים אלה. במקרים מסוימים מזויפות חתימות של חברי הנהלה. כדי למנוע מצב שבו חברי ועד מנהל אינם מודעים לפעולות לא ראויות שנעשות בידי נציגי העמותה, אנו ממליצים שמידע מהותי יישלח בדוא"ל לכל חברי הוועד המנהל. מידע כמו - הדוחות הכספיים שאושרו, מתן או אי מתן אישור ניהול תקין, תלונות שהתקבלו על העמותה ונושאים נוספים הנרשמים בתיק העמותה.

b. איסור על רואי חשבון החתומים על דוחות שקריים מלעסוק בעמותות - הטלת עיצומים מהותיים על רואי חשבון שאישרו ביודעין דוחות שקריים יעזרו למנוע מניפולציה בנתונים כספיים ודיווחי עמותות.

c. הטלת אחריות אישית גדולה יותר על בעלי תפקידים בעמותה - בעל תפקיד בעמותה שאחראי לדיווח שיקרי או הפרה אחרת צריך להיות מנוע מלקחת תפקיד בכל עמותה למשך שארית חייו.

d. עידוד חושפי שחיתויות - במצב הנוכחי בו עמותות מתפקדות כזרועה של המדינה בשירותים לציבור ומגלגלות תקציבים אימתניים, יש ליצור תוכנית חושפי שחיתות



בעמותות שתתן הגנה לחושפי שחיתות ותמיכה כספית ומקצועית אמיתית לאנשים  
אמיצים אלה כדי לצמצם את גניבה של כספי ציבור, התעללות בחסרי ישע, ורשלנות  
שגובה חיי אדם.

e. פרסום כתבי תביעה ופסקי דין נגד עמותות באתר משרד המשפטים, וישירות לועדים  
המנהלים של העמותות כדי לייצר הרתעה.

אנו נשמח לעמוד לרשות היחידה ולספק מידע נוסף ככל שנדרש.

בברכה

נגה בריינס, איגוד העורכים –  
איגוד מקצועות הפוסט בישראל  
(ע"ר) [noga@editors.org.il](mailto:noga@editors.org.il)

ארנון נאור, צלילים – איגוד  
המוזיקאים והמוזיקאיות  
[azinaor@gmail.com](mailto:azinaor@gmail.com)

צביקה גוטליב, איגוד המפיקים  
לקולנוע וטלוויזיה  
[igud@mefikim.co.il](mailto:igud@mefikim.co.il)

**העתק:**

עו"ד קארן שוורץ

רשמת העמותות, הקדשות ואגודות עות'מאניות